

Genomförande av färdplanen för de offentliga affärerna 2025–2030

Övergripande uppdragsplan

Introduktion

Regeringens färdplan för de offentliga affärerna sträcker sig till år 2030 och utgör en kraftsamling för att skapa ett ändrat synsätt på de offentliga inköpen och öka utvecklingspotentialen som kommer med de offentliga affärerna. Färdplanen kompletterar den nationella upphandlingsstrategin från 2016 och adresserar dagens utmaningar inom en förändrad geopolitisk och säkerhetspolitisk kontext inom de offentliga affärerna. Färdplanen ska ge vägledning till upphandlande organisationer¹ om hur de kan förbättra förutsättningarna för sina inköpsverksamheter att genomföra den nationella upphandlingsstrategin, i syfte att nå målen för den offentliga upphandlingen.

I färdplanen betonas, som i den nationella upphandlingsstrategin, vikten av att bredda fokuset på inköp från en juridisk och administrativ process till ett strategiskt verktyg för offentliga affärer i syfte att möta komplexa samhällsutmaningar och driva utveckling. Regeringen lyfter särskilt fram att upphandlande organisationers styrning av den egna inköpsverksamheten ska göra offentliga affärer mer affärsmässiga.

Små företag och idéburna organisationers deltagande i de offentliga affärerna ska underlättas, välfärdsbrottslighet ska motverkas genom att endast seriösa aktörer tilldelas kontrakt och bidraget till försörjningstrygghet vid kris och ytterst krig ska stärkas. För att åstadkomma detta behöver den interna styrningen och kontrollen av inköpsverksamheten stärkas, digitaliseringen av inköpsprocesserna behöver öka och samordningen av offentliga inköp mellan upphandlande organisationer behöver förbättras. Regeringen menar vidare att upphandlande organisationer bör arbeta för att uppnå målen i den nationella upphandlingsstrategin och färdplanen över tid. Det innebär att samtliga inriktningsmål inte nödvändigtvis kan tillgodoses i varje enskild upphandling utan att man ska sträva mot målen i sin helhet.

Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att främja och följa upp genomförandet av färdplanen, bland annat genom att informera, vägleda och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Arbetet genomförs, i enlighet med regeringens styrning, med särskilt fokus på inriktningsmål 8 och 9 samt fokusområdena. Myndigheten ska även följa upp upphandlande organisationers arbete med, och måluppfyllelsen av, inriktningsmål och fokusområden. Myndigheten ska också etablera ett forum för att samordna upphandlingsstöd inom inköpskategorin informationsteknik samt bidra till att upphandlande organisationer i högre grad uppnår sina mål gällande it-inköp.

Genomförande

Färdplanens inriktningsmål och fokusområden ryms i stora delar i Upphandlingsmyndighetens övriga tilldelade regeringsuppdrag och planerade verksamhet. Genom att utgå från färdplanen i syfte att identifiera synergier och samordna aktiviteter ser myndigheten goda möjligheter till effektiv framdrift i

¹ Upphandlande myndigheter och enheter enligt 1 kap. 22 § lag (2016:1145) om offentlig upphandling

myndighetens uppdrag och uppgifter samt för utvecklingen på upphandlingsområdet. Myndigheten bedömer vidare att samgåendet med Statens inköpscentral (SIC) och delar av Myndigheten för digital förvaltning (Digg), stärker Upphandlingsmyndighetens förutsättningar att mer sammanhållande bidra till att upphandlande organisationer genomför den nationella upphandlingsstrategin och färdplanen. Genom att samla upphandlingsstöd, stöd inom den digitala inköpsprocessen och den statliga ramavtalssamordningen kan leveranserna bli mer samordnade, effektiva och på sikt genomföras med ökad kvalitet.

Den övergripande planen för arbetet med färdplanen inleds med en beskrivning av de insatser som har genomförts och planerats under 2026. Dessa syftar till att etablera effektiva strukturer för genomförande och uppföljning. Därefter beskrivs planerade insatser med tillhörande förväntade effekter per inriktningsmål samt det planerade arbetet med fokusområdena. Avslutningsvis följer ett avsnitt om uppföljning och rapportering.

Prioriterade aktiviteter 2026

Upphandlingsmyndigheten planerar att stödja och följa upp upphandlande organisationers genomförande av färdplanen genom en programbaserad ansats. Det innebär att färdplanen fungerar som ett strategiskt ramverk för samordning, gemensam uppföljning och lärande. Det bedöms stärka myndighetens och deltagande aktörers möjligheter att omhänderta synergier och stärka framdrift, effektivitet och, på sikt, målpåfyllelse (se vidare nedan om rådet för offentliga affärer).

En kommunikationskampanj och andra aktiviteter för ökad kännedom

För att Upphandlingsmyndigheten ska kunna främja genomförandet av färdplanen är kännedomen om den av avgörande betydelse. Det behövs också ett verktyg för att följa upp kännedomen över tid. Upphandlingsmyndigheten beslutade därför att uppföljning skulle ske i Nationella upphandlingsenkäten, som Upphandlingsmyndigheten avser att genomföra vartannat år.

Under slutet av 2025 genomförde Upphandlingsmyndigheten en nollmätning inom ramen för enkäten riktad till upphandlande organisationer. Mätningen visade att kännedomen om färdplanen var god, men att den mer djupgående kunskapen var relativt begränsad. Bland samtliga svarande uppgav 14,2 procent att de känner till färdplanen väl, medan 50,8 procent hade hört talas om den men var inte insatta. 35,0 procent uppgav att de inte känner till den.

Nollmätningen 2025 visade att regionerna hade högst andel som känner till färdplanen väl, 53,8 procent, och ingen i denna grupp uppger att de inte känner till den. Motsvarande siffra för statliga myndigheter var 21,9 procent, och för kommunerna 20,3 procent. Lägst var kännedomen bland regionalt och kommunalt ägda organisationer, där 60 procent respektive 43,8 procent uppgav att de inte känner till färdplanen.

Sammantaget pekar resultaten på att färdplanen på kort tid efter lanseringen har nått ut brett på en övergripande nivå, men att det finns ett behov av fortsatt informations- och kunskapshöjande arbete på en mer detaljerad nivå.

För att sprida kunskap om färdplanen genomför Upphandlingsmyndigheten en kommunikationskampanj som pågår under hela 2026. Inom ramen för kommunikationskampanjen presenteras vart och ett av målen på i myndighetens kanal på LinkedIn och i samband med detta lyfts ett urval av myndighetens stöd som kopplar till det aktuella målet i färdplanen fram. Detta i syfte att sprida kunskap om färdplanen och att illustrera hur upphandlande organisationer kan arbeta med vart och ett av målen.

Upphandlingsmyndigheten lyfter också färdplanen vid deltagande i externa konferenser, i möten med målgrupperna och externa intressenter.

Kartläggning av färdplanens ekosystem

Flera aktörer stödjer förverkligandet av färdplanens inriktningsmål och fokusområden på olika sätt. Under hösten 2026 planerar Upphandlingsmyndigheten att genomföra en kartläggning av dessa aktörer och relaterade pågående aktiviteter. Kartläggningen syftar till att skapa en helhetsbild och identifiera potentiella samverkansvinster i arbetet med att nå målen för de offentliga affärerna. Kartläggningen kan vidare vägleda myndigheten i sammansättningen av rådet för offentliga affärer samt identifiera aktuella frågeställningar att behandla i rådet (se vidare nedan).

Upprättande av it-forum

I uppdraget att främja genomförandet av färdplanen ingår att Upphandlingsmyndigheten ska inrätta ett forum för att samordna upphandlingsstöd kopplat till inköpskategorin informationsteknik i syfte att främja måluppfyllelsen för de upphandlande organisationernas it-inköp. Målet är att ge myndigheter och andra aktörer som tillhandahåller upphandlingsstöd inom inköpskategorin informationsteknik, möjlighet att samarbeta och utbyta erfarenheter i syfte att öka upphandlingsstödet genomslag och samstämmighet samt effektivisera resursutnyttjandet.

It-forumet planeras utgöra en återkommande plattform för erfarenhetsutbyte, dialog och samordning. Därutöver kan tillfälliga arbetsgrupper tillsättas vid behov. Formerna för forumets arbete kommer att etableras under ett första möte under 2026. Med involvering av de aktörer som utpekats i regeringsuppdraget genomförs under maj till september en kartläggning av stöd som tillhandahålls för upphandling av it-tjänster. Parallellt pågår en analys av upphandlande organisationers behov inom området.

Råd för offentliga affärer

För att nå målen med färdplanen behöver statliga myndigheter, kommuner, regioner och andra upphandlande organisationer arbeta i samma riktning. Samverkan möjliggör lärande och utveckling av gemensamma metoder och arbetssätt, vilket stärker förutsättningarna att använda upphandling som ett strategiskt verktyg.

Utän samverkan riskerar den offentliga köpkraften att bli fragmenterad och få begränsad effekt. En mer samordnad offentlig efterfrågan kan också ge leverantörer starkare incitament att delta i offentliga affärer, vilket kan främja investeringar i innovation och hållbara lösningar.

Upphandlingsmyndigheten avser därför att skapa och bjuda in ett urval av upphandlande organisationer till ett nytt råd för offentliga affärer under senhösten 2026. Rådet ska samla upphandlande organisationer för att, utifrån ett helhetsperspektiv, bidra till utvecklingen av offentliga affärer genom att bland annat dela erfarenheter av pågående utveckling inom upphandlingsområdet. Rådets agenda och former för samverkan kommer att utvecklas under uppdragets genomförande och följas upp inför slutrapporteringen av regeringsuppdraget.

Planerade insatser och förväntade effekter per inriktningsmål

Detta avsnitt är en sammanfattning av myndighetens preliminära planerade insatser med tillhörande önskade effekter. Prioriteringen av insatserna kommer att göras löpande utifrån tillgängliga resurser.

1. Offentlig upphandling som strategiskt verktyg för en god affär

Under 2026–2030 kommer myndigheten bland annat att vidareutveckla stöd för strategiskt inköp och kategoristyrning samt bidra till ökad kunskap om hur offentliga affärer kan användas som ett verktyg för styrning och verksamhetsutveckling. Myndigheten kommer fortsätta leda nätverksträffar i ett befintligt statligt myndighetsnätverk för strategiskt inköp i syfte att inhämta, dela och sprida kunskap och utveckla en kunskapsbank om upphandlande organisationers erfarenheter i arbetet med inköp som strategiskt verktyg.

Insatserna kan bland annat bidra till ändrade perspektiv och att upphandlande organisationer i större utsträckning integrerar inköp i sin styrning och verksamhetsutveckling. Det innebär att inköp i högre grad används som ett strategiskt verktyg där analyser², strategier och prioriteringar kopplas till verksamhetens mål och behov. Målet är att organisationer ska arbeta mer systematiskt och målinriktat med

² Upphandlingsmyndigheten ska lämna synpunkter och tillgodose Statskontoret med information gällande *Uppdrag till Statskontoret om en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata* (Fi2025/02390 (delvis)Fi2025/02401 (delvis)Fi2026/00599)

sina offentliga affärer, med en tydligare och starkare koppling mellan inköp, verksamhetsnytta och samhällliga effekter.

2. Effektiva offentliga inköp

Under 2026–2030 kommer myndigheten bland annat prioritera att integrera och utveckla uppdraget med att främja elektroniska inköpsprocesser. Myndigheten kommer arbeta med att utveckla stödet för ökad standardisering och digitalisering av de offentliga inköpen, samt utveckla uppföljningen av upphandlade organisationers arbete med digitala inköp. Arbetet kommer kräva en ökad samordning och samverkan mellan aktörer både nationellt och internationellt i syfte att stärka omvärldsbevakningen, erfarenhetsutbytet och möjligheten att driva utvecklingen.

Myndigheten kommer även att vara en aktör i ekosystemet för digitalisering i den offentliga förvaltningen, med koppling till Sveriges digitaliserings-, data- och AI-strategi. Inom ramen för det kommer myndigheten kunna bidra i frågor kring hur upphandling kan nyttjas som ett strategiskt verktyg för den digitala transformationen. Insatserna syftar till att öka digitaliseringen av de offentliga inköpen för ett mer strategiskt och effektivt inköpsarbete. Syftet är också en ökad transparens, att motverka korruption och välfärdsbrottslighet, samt att förbättra tillgången till strukturerade data och att kunna nyttja AI för att genomföra och utveckla de offentliga affärerna.

Myndighetens arbete inom aktuellt inriktningsmål avser även planerade aktiviteter för att ytterligare stärka samverkan med forskningssfären och frågor kopplade till kompetensförsörjning inom inköpsområdet. Myndigheten kommer fördjupa samverkan med myndigheter och akademi i Sverige och internationellt för att främja forskning som kan bidra till förverkligandet av färdplanens inriktningsmål.

3. En mångfald av leverantörer och en välfungerande konkurrens

Under 2026–2030 planerar myndigheten att vidareutveckla stöd för ökad marknadsförståelse samt fortsätta dialogen med leverantörssidan bland annat genom myndighetens Näringslivsråd. Myndigheten kommer även att bidra med statistik och analyser som kan ge ökad kunskap om konkurrens, deltagande och utvecklingen på den offentliga marknaden.

Insatserna syftar till att upphandlande organisationer i större utsträckning arbetar systematiskt med konkurrensfrämjande åtgärder. Detta kan leda till ökat deltagande från leverantörer samt ett stärkt förtroende för den offentliga marknaden, vilket i sin tur bidrar till en mer välfungerande konkurrens och mångfald av leverantörer över tid.

4. En rättssäker offentlig upphandling

Upphandlingsmyndigheten kommer löpande att bevaka regelutvecklingen på upphandlingsområdet, samt tillhandahålla stöd i tolkning och tillämpning av upphandlingsregelverket på webbplatsen och i Frågeservice.

Det befintliga webbstödet kommer förvaltas och nyheter i regelutvecklingen kommer förmedlas till målgrupperna. Myndigheten kommer också, gemensamt med Statskontoret och övriga myndigheter i Forumet för samverkan mot korruption, genomföra regeringsuppdrag som avser arbetet mot korruption i den offentliga förvaltningen³. Vidare kommer myndigheten tillhandahålla underlag och stöd till Regeringskansliet, samt bidra i utredningar och remisser på upphandlingsområdet.

Insatserna syftar till en ökad rättssäkerhet i offentliga affärer. Genom insatserna bidrar myndigheten till en ökad och uppdaterad kunskap om upphandlingsregelverket hos upphandlande organisationer och leverantörer, samt till ökad kunskap om hur korruption kan motverkas vid offentliga inköp. Detta gynnar ytterst tilltron till det offentliga och leverantörers vilja att delta i konkurrensen om offentliga kontrakt. Det bidrar också till att skattemedel används på ett korrekt och effektivt sätt.

5. En offentlig upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar

Under perioden 2026–2030 är ambitionen att förstärka det nationella stödsystemet för innovation och upphandling genom att samverka med andra aktörer och upphandlande organisationer som är förlöpare inom området. Myndigheten fördjupar också samarbetet med det Europeiska nätverket inom innovationsupphandling, Procure to Innovate. Myndigheten kommer fortsätta att synliggöra och sprida kunskap och praxis om innovationsupphandling, bland annat genom kommunikations- och kompetenshöjande aktiviteter. Samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Vinnova fortsätter också inom ramen för Innovationsveckan.

Den önskade effekten med insatserna är att stärka upphandlande organisationers kunskap och förståelse för hur upphandling kan användas som ett verktyg för att driva innovation och utveckling.

6. En miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling

Under 2026–2030 kommer myndigheten att vidareutveckla och förvalta myndighetens hållbarhetskriterier för att säkerställa relevans, användbarhet och aktualitet, exempelvis med hänsyn till EU:s regelutveckling. Vidare ska indikatorerna i myndighetens miljöspendverktyg uppdateras och en utredning genomförs för att utveckla ett ändamålsenligt stöd som stärker upphandlande organisationers strategiska arbete med inköpens miljö- och klimatpåverkan.

³ Uppdrag till Statskontoret att utveckla det strategiska arbetet mot korruption och otillåten påverkan (F12025/00284 (delvis) Fi2025/02390 (delvis) Fi2026/00592)

Myndigheten stärker sin omvärldsbevakning och samverkan inom områden som cirkulär ekonomi, energi, klimatanpassning samt försörjningstrygghet och beredskap. Samverkan kommer bland annat att ske inom Miljömålsrådet, Energieffektiviseringsrådet och det nordiska programmet för cirkulär upphandling. Myndigheten fortsätter även att delta i EU:s ekodesignforum och bevaka frågor kring digitala produktpass.

Insatserna syftar till att stödja upphandlande organisationer att stärka kopplingen mellan inköp och organisationers miljö- och hållbarhetsmål. Syftet är även att utveckla kunskap och kompetens i miljöspendanalyser för mer faktabaserade prioriteringar för inköpskategorier som har stor miljöpåverkan. Vidare syftar insatserna till en ökad användning av hållbarhetskriterier för att fler upphandlingar ska ske med effektiva miljökrav och med ökad enhetlighet och standardisering i kravställningen.

7. Offentlig upphandling som bidrar till ett socialt hållbart samhälle

Under 2026–2030 kommer myndigheten att förvalta och vidareutveckla stöd och villkor för hållbara leveranskedjor, riskbedömningar och arbetsrättsliga villkor. Myndigheten kommer också att arbeta för att främja ökad kunskap om kravställning kring tillgänglighet, användbarhet och jämställdhet i offentlig upphandling genom att sprida befintligt stöd och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Myndigheten kommer fortsatt delta i tjänstemannanätverket och GD-rådet för funktionshinderpolitiken som leds av Myndigheten för delaktighet samt bistå Post- och telestyrelsen inom ramen för deras regeringsuppdrag om ökad digital inkludering inom offentlig upphandling.⁴

Syftet med insatserna är att utveckla upphandlande organisationers kompetens att både ställa krav på, och följa upp, social hållbarhet i upphandling så att sociala krav blir en naturlig del av kravställningen. Syftet är också att upphandling ska användas som ett medel för att nå socialpolitiska mål på organisations- och samhällsnivå.

8. Attraktiva offentliga affärer för leverantörerna

Under perioden 2026–2030 kommer Upphandlingsmyndigheten att genomföra ett omfattande arbete inom inriktningsmålet. Myndigheten planerar att vidareutveckla stödet kopplat till dialog, samt analysera behovet av metodstöd kopplat till hur upphandlingar kan utformas genom väl avvägda krav och överväganden som bidrar till mer träffsäkra offentliga affärer. I sammanhanget är det särskilt viktigt att krav i den enskilda affären, vare sig enskilda krav eller den totala kravmassan, inte ställs så högt att det i onödan hämmar konkurrensen. I färdplanen betonas vikten av att upphandlande organisationer överväger vad som är mest angeläget för olika kategorier av varor och tjänster.

⁴ I februari 2026 tilldelades Post- och telestyrelsen (PTS) ett *Uppdrag för att öka förutsättningarna för digital inkludering* (Fi2024/00172) där PTS bland annat ska bistå Upphandlingsmyndigheten med expertkunskap när det gäller att utveckla stöd för tillgänglighet och användbarhet i samband med IT-upphandlingar

Under perioden kommer myndigheten även att genomföra regeringsuppdrag om upphandlingsfaktorer som främjar konkurrensen inom bygg- och anläggningssektorn i samverkan med Boverket (2026–2027), liksom regeringsuppdrag att utreda hur den idéburna sektorns andel av den offentliga marknaden kan mätas och synliggöras.

Myndigheten kommer även lämna förslag till lag om idéburet offentligt partnerskap (IOP) samt utveckla och förvalta den nationella databasen för annonsering av valfrihetssystem (Hitta LOV-uppdrag).

Insatser för att öka kommuners kunskap om hur idéburna aktörers mervärde kan tas tillvara för att tillhandahålla socialtjänstinsatser av god kvalitet, samt hur dessa aktörer kan bli bättre på att själva erbjuda dessa mervärden, kommer även att genomföras inom ramen för regeringsuppdraget om att ge stöd och vägledning till kommuner och idéburna aktörer vid upphandling av tjänsten skyddat boende (UHM-2026-0024).

Önskade effekter med insatserna är att upphandlande organisationer i större utsträckning ska utforma sina affärer med hänsyn till leverantörers olika förutsättningar och därmed minska trösklarna för deltagande, öka förutsägbarheten och bidra till att fler leverantörer upplever offentliga affärer som relevanta och möjliga att delta i.

Insatserna kan vidare bidra till att upphandlande organisationer ökar användningen av alternativ till upphandling, såsom IOP, samt att en mångfald av leverantörer, särskilt inom välfärden, kan öka. Den önskade effekten är att fler leverantörer ska vilja delta i offentliga affärer.

9. Endast seriösa leverantörer i de offentliga affärerna

Under perioden 2026–2030 kommer Upphandlingsmyndigheten att genomföra ett omfattande arbete inom inriktningsmålet. Arbetet kommer främst genomföras inom ramen för regeringsuppdraget att stödja kommunerna i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och brottslighet i välfärden (Fi2025/02383).

I uppdraget ingår bland annat att ge stöd om hur avtal kan utformas så att det finns goda förutsättningar att avsluta avtal med leverantörer som visar sig kriminella eller på annat sätt olämpliga. Stödet ska även inkludera hur misstänkt låga anbud kan hanteras och göra det enklare att ställa och följa upp arbetsrättsliga villkor. Vidare ska Upphandlingsmyndigheten vidta åtgärder för att stödja kommunal inköpssamverkan bland annat i syfte att öka effektivitet och centralisering av avtalsuppföljningen.

För närvarande pågår en omfattande behovsinventering med stöd av konsulter som förväntas vara genomförd till juni 2026. Därefter beslutas vilka åtgärder och aktiviteter som myndigheterna avser genomföra inom ramen för uppdraget.

Parallellt stöder Upphandlingsmyndigheten Bolagsverket vid inrättandet av systemet för samordnad registerkontroll och Upphandlingsmyndigheten medverkar även i regeringsuppdrag⁵ till andra myndigheter.

10. God försörjningstrygghet och beredskap i de offentliga affärerna

Upphandlingsmyndigheten avser i första hand att bedriva arbete med stöd i beredskapsfrågor genom stöd i specifika regeringsuppdrag och efterföljande verksamhet. Upphandlingsmyndigheten avser att bedriva arbete med stöd i beredskapsfrågor inom inriktningsmålet genom stöd i specifika regeringsuppdrag och efterföljande verksamhet. Ett exempel är deltagande i utvecklingen av metoden för nationella försörjningsanalyser tillsammans med Myndigheten för civilt försvar (MCF) med fokus på hur inköpsdata kan samlas in och användas⁶. Ett annat exempel är myndighetens deltagande i MCF:s arbete med att etablera en kontaktpunkt för information till företag om försörjningsberedskap⁷. Inom vård och omsorgsområdet kommer myndigheten fortsatt bistå Socialstyrelsen och Läkemedelsverket inom ramen för regeringsuppdraget om att stärka tillgången till särskilt kritiska sjukvårdsprodukter genom tillverkningsberedskap.⁸

Inom ramen för Upphandlingsmyndighetens stöd i beredskapsfrågor svarar exempelvis myndigheten också på frågor i Frågeservice. Under 2026 planerar myndigheten att se över och förbättra det befintliga webbstödet för att hantera beredskapsaspekter i offentliga kontrakt.

Myndighetens insatser syftar till att stärka upphandlade organisationers förmåga att arbeta med beredskapsaspekter i upphandling. Upphandlingsmyndighetens stöd i övrigt stärker även upphandlande organisationers förmåga att planera och genomföra arbete som mynnar ut i offentliga kontrakt med beredskapsåtaganden från leverantörsmarknaden.

Fokusområden för att nå inriktningsmålen

Upphandlingsmyndigheten uppfattar färdplanens fokusområden som medel för att öka upphandlande organisationers måluppfyllelse av den nationella upphandlingsstrategins och färdplanens inriktningsmål. Nedan beskrivs insatser per fokusområde som kan öka genomförandet av inriktningsmålen.

⁵ Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden (Fi S2025/01085), Uppdrag till E-hälsomyndigheten att tillhandahålla och vidareutveckla den nationella katalogen över vårdgivare och utförare av socialtjänst (S2023/02118 och S2025/00972 [delvis]), Uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen (S2024/00041 [delvis]) och Uppdrag till Socialstyrelsen att bilda ett forum för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet (S2023/03096 och S2025/00474 [delvis]). Vidare har Brottsförebyggande rådet i uppdrag att erbjuda fördjupat stöd för ett systematiskt nationellt brottsförebyggande arbete som även omfattar Upphandlingsmyndigheten.

⁶ Uppdrag att utveckla arbetet med försörjningsanalyser (F025/01148)

⁷ Uppdrag att etablera en kontaktpunkt för företag (Fö2025/01144)

⁸ Uppdrag till Socialstyrelsen och Läkemedelsverket att stärka tillgången till särskilt kritiska sjukvårdsprodukter genom tillverkningsberedskap (S2022/04550 och S2024/01776 [delvis])

Utveckla en betryggande intern styrning och kontroll av inköpsverksamheten

Regeringen menar att ett av de största hindren för upphandlande organisationer att nå målen och genomföra färdplanen är att resurserna inom inköpsverksamheterna inte fördelas utifrån strategiska prioriteringar och att inköpsfrågorna inte hanteras i organisationernas ledning. En god intern styrning och kontroll, med ett integrerat inköpsperspektiv i den ordinarie processen för planering och uppföljning, liksom andra stödfunktioner, kan vara ett sätt att övervinna dessa hinder. Upphandlande organisationer behöver utveckla förutsättningarna för strategiskt inköp, bland annat genom mer systematisk inköpsanalys och kategoristyrning.

Myndigheten kommer att arbeta med fokusområdet i första hand inom ramen för arbetet med styrning och organisering av inköp i det första inriktningsmålet, bland annat genom stöd för kategoristyrning, där inköpsanalyser kan ingå som underlag i ledningens planering och uppföljning. Som statistikmyndighet på upphandlingsområdet har myndigheten återkommande lyft frågan om behovet av inköpsdata på nationell nivå i dialogen med Regeringskansliet. Myndigheten kommer att bistå i Statskontorets regeringsuppdrag om utformningen av en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata.⁹

Främja utvecklingen av nya lösningar, minska trösklar för leverantörer och optimera användningen av offentliga resurser genom samordning av de offentliga affärerna

Fokusområdet om samordning syftar bland annat till att tillvarata synergieffekter på inköpsidan och minska fragmenteringen i de offentliga inköpen inklusive skapa mer samlade strukturer. Detta gäller både organisatoriskt och operativt genom exempelvis ökad användning av inköpscentraler, gemensamma arbetssätt, beställarnätverk och harmonisering av kravställning på liknande varor och tjänster.

När Statens inköpscentral går samman med Upphandlingsmyndigheten kommer myndigheten kunna bidra till en mer effektiv nationell samordning av strategiska prioriteringar inom de offentliga inköpen, exempelvis avseende hållbarhet, försörjningstrygghet och beredskap samt för att motverka välfärdsbrottslighet. Det ger förutsättningar att arbeta med frågorna på alla nivåer; med policyutveckling, genom framtagande av konkret stöd och genomförande av samordnade ramavtal.

Utveckla en digitaliserad inköpsprocess

En ökad digitalisering främjar genomförande och måluppfyllelse av flera av inriktningsmålen. Digitalisering av offentlig sektors inköpsprocesser bidrar exempelvis till ökad effektivitet, transparens, kontroll och uppföljning. Det i sin tur

⁹ Uppdrag till Statskontoret om en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata (Fi2025/02390 (delvis), Fi2025/02401 (delvis), Fi2026/00599)

bidrar till att motverka korruption och välfärdsbrottslighet. Det skapar även förutsättningar för ökad tillgång till data för analys och strategisk styrning samt förbättrar möjligheterna att nyttja AI på olika sätt.

I och med samgåendet med Diggs verksamhet inom elektroniska inköpsprocesser vid halvårsskiftet 2026, kommer Upphandlingsmyndigheten få bättre förutsättningar att ta ett samlat ansvar för standardisering och digitalisering av de offentliga inköpen. Myndigheten kommer bland annat stärka kompetensen, samordningen och möjligheten till erfarenhetsutbyte mellan upphandlande organisationer, systemleverantörer samt leverantörer till offentlig sektor om behov finns. Vidare kommer myndigheten att utveckla stödet utifrån ett helhetsperspektiv på inköpsprocessen samt utveckla uppföljningen av upphandlade organisationers arbete med digitala inköp.

En ökad standardisering, digitalisering och spårbarhet i inköpsprocessen ökar tillgången till ändamålsenliga data av god kvalitet. Ett prioriterat utvecklingsområde är nationell insamling av inköpsdata. Myndigheten har, inom ramen för MCF:s regeringsuppdrag för att utveckla arbetet med försörjningsanalyser, identifierat och analyserat olika modeller för nationell insamling. I rapporten som publiceras inom kort lämnar myndigheten rekommendationer för ett konkret genomförande för standardiserad tillgång till inköpsdata. Rapporten är ett viktigt underlag i Statskontorets vidare arbete i regeringsuppdraget om att lämna förslag på hur en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata kan etableras.¹⁰

Uppföljning och rapportering

Formerna för uppföljning av upphandlande organisationers genomförande av färdplanen och hur de arbetar med de mål och fokusområden som ingår i den nationella upphandlingsstrategin och färdplanen, kommer att utvecklas under 2026.

Myndigheten planerar att följa upp genomförandet av färdplanen utifrån två huvudsakliga perspektiv:

1. Uppföljning av Upphandlingsmyndighetens planerade insatser för att främja genomförandet av färdplanen. Det sker i första hand inom ramen för myndighetens ordinarie uppföljning, både per tertial och årsvis.
2. Uppföljning av upphandlande organisationers arbete och förflyttning i relation till aktuella inriktningsmål och fokusområden. Det sker bland annat genom myndighetens Nationella upphandlingsenkät¹¹, relevant upphandlingsstatistik och via rådet för offentliga affärer.

¹⁰ Uppdrag till Statskontoret om en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata (Fi2025/02390 (delvis), Fi2025/02401 (delvis), Fi2026/00599)

¹¹ Samlingsnamnet för den tidigare nationella upphandlingsenkäten och näringslivsenkäten

Vidare avser myndigheten att integrera en övergripande analys i den instruktionsenliga årliga rapporten om utvecklingen på upphandlingsområdet. Myndigheten har även inlett en dialog med Handelshögskolan i Stockholm gällande möjlig metodutveckling för ytterligare uppföljning och utvärdering av färdplanens genomförande och måluppfyllelse samt upphandlande organisationers inköpsmognad.

Kundenkäter och utvärderingar

Upphandlingsmyndigheten genomför regelbundna kundenkäter och redovisar dessa bland annat i årsredovisningen.

It-forumet ska utvärderas och rapporteras 2028. I samband med detta ska myndigheten bedöma om det finns behov av att samordna upphandlingsstödet även för andra inköpskategorier och om ytterligare myndigheter bör ingå i forumet. Om utvärderingen visar att det är lämpligt kan forumet komma att utökas till att omfatta fler inköpskategorier och aktörer.

Vidare ska effekterna av myndighetens stöd till kommuner för att motverka välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet utvärderas (Fi2025/02383).

Forskning och fallstudier

Upphandlingsmyndigheten avser att använda inriktningsmål och fokusområden som en ram för myndighetens förslag för uppdragsforskning. Myndigheten kommer vidare och verka för internationell spridning av färdplanen i syfte att få andra perspektiv och inhämtande av relevant forskning inom strategiskt inköp. Utöver följeforskning kommer myndigheten främja användningen av fallstudier i uppdragsforskning för att tillföra kunskap om utvecklingen av upphandlande organisationers inköpsmognad.

Rapportering

I enlighet med aktuellt regeringsuppdrag ska Upphandlingsmyndigheten till Regeringskansliet delredovisa den del av uppdraget som avser en uppföljning av de upphandlande myndigheterna och enheternas arbete senast den 15 mars 2028, och slutredovisa senast den 15 mars 2030.

När det gäller uppdraget i övrigt ska myndigheten lämna delredovisningar av arbetet muntligen senast den 17 februari 2027, skriftligen senast den 15 mars 2028 och muntligen senast den 14 februari 2029. Delredovisningen 2028 ska omfatta en utvärdering av resultatet av it-forumets verksamhet.

Uppdraget ska slutredovisas senast den **30 september 2030**.